

V c
4276

h. 374.

SERENISSIMVS RE

S V E C I Æ, &c.

GVSTAVVS ADOLPHVS,

CATHOLICVS,

id est

Parentatio altera anniversaria, habita

AVGVSTÆ VINDELICORVM, IN

BIBLIOTHECA REIP. AMPLISS.

ab

ELIA EHINGERO, AVGV-

STANO, PROFESSORE ET

BIBLIOTHECARIO.

24. Aprilis. MDCXXXIV.

AVGVSTÆ VINDELICORVM

excudebat Iohan: Prætorius

ANNO

Capitis Serpentis per Christum contriti

MDCXXXIV.

V c
4276

GENEROSO ET STRE-

**NVO DN. IOHANNI A' PLANSDORF,
IN BORVVIZ ET ELBERSDORF, IN-
CLYTO REGNO SVECICO, SERENIS-
SIMO SAXONIÆ ELECTORI, &c. A'
CONSILIIS, EPISCOPATVS AVGV-
STANI, DILINGENSIS ADMINI-
STRATORI, &c.**

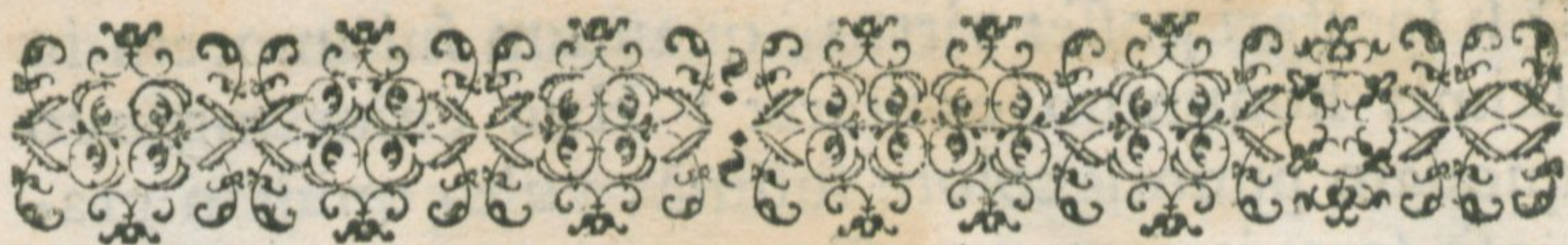
Domino meo Clementi,

**Ob Cives Augustanos, à DEO, per
Regem servatos**

**Orationem hanc dicat, consecrat
ELIAS EHINGER.**

O R A T I O

DE PIETATE SVECICA, GVSTAVI
ADOLPHI, Regis Serenissimi,
Augustæ memoriæ.

Divinus Plato in Theætero, Virtutem dixit esse similitudinem cum DEO, auditores omnium ordinum præstantissimi, qui virtutem venerantur, DEVM venerantur & colunt, Virtus enim vel DEI est imago, vel via ad DEVM. Quid enim majus aut potentius, divinitus concessum Virtute, quæ nos ex abiectis & ignobilibus, sublimes reddit ac nobiles, quæ ex ægris & deformibus, sanos speciososque, ex egenis, miseris & servis, divites facit, beatos & Principes? Viro probo nihil mali contingere potest, improbo nihil boni. In improbitate manentibus, omnis fortuna pessima est, in probitate verò omnis fortuna bona. Quid Virtute præclarius ac præstantius, quæ possessorem humi depressum, in cælum vehit, obscurum illustrat, & mortuum excitat, ac immortalitate donat, quæque auctor est, ut ea, quæ sunt digna scribi, agamus, vel ea scribamus, quæ sunt digna legi. Viro probo nullum est majus theatrum conscientia sua. Virtus est oculatissimus amor, amorisque nodus insolubilis, quo nos cum superis, inferis colligamur, & à quibus decet, dissolvimur. Verum perfectumq; hominis ornamentum non est corporis concinnitas sed animi Virtus.

O si spectari posset virtus, quantum sui amorem in
 animis hominum excitaret! Hæc enim ingenuo
 quodam pudoris colore suffusa, vultu quidem gra-
 tioso serenitatem, incessu gravitatem, moribus ta-
 men simplicitatem & constantiam præ se fert, & non
 auro, sed radijs divini boni ornari gaudet. Equidem
 non invenustè, quisquis ille fuit, qui virtutem divino
 fatu è vero bonoq̄ue conceptam, & in continentiam,
 tolerantiam, obedientiam, cæterasq̄ue præclaras ani-
 mi ad virtutem dotes, tanquam in embryone forma-
 tam, ac tandem adultam Virginem depinxit, cujus
 membra quidem, Caput sapientia, oculi prudentia,
 lingua fides, pectus religio, Cor amor, Spiritus Chari-
 tas, collum pietas, manus liberalitas, crura justitia, sa-
 nitas temperantia, fortitudo robur, pulchritudoq̄ue
 Sanctitas essent: affecclæ autem fidæq̄ue Comites, tran-
 quillitas, modestia, puritas, misericordia, benignitas,
 spes, læticia, reverentia, & erga bonos Charitas. Et
 quisquam tam ferreus, tam duri oris, qui virtutem
 non amet, non suspiciat, non tanquam sponsam ex-
 optet ac sibi absque eius contubernio vitam non acer-
 bam putet? Quanquam verò morales omnes virtutes,
 quæ per universam Serenissimi & Potentissimi Prin-
 cipis ac Domini, Domini GVSTAVI ADOLPHI,
 D. G. Svecorum, Gothorum, & Vandalorum Re-
 gis, &c. Herois incomparabilis, augustæ memoriæ,
 vitam, ceu minuta sidera illuxere, eius tamen PIE-
 TAS in DEVM, quâ Virtute maiorem nullam in hu-
 mano genere inveniri, scripsit Plato, cuius scilicet tan-
 quam Solis benigno calore & lumine reliquæ Virtu-
 tes

tes reguntur, & quasi animantur, nobis hodierno die
consideranda.

Nam ut præclare M. Tullius, haud scio, an pietate erga DEVM ablata, fides & societas humani generis, & una excellentissima Virtus iustitia tollatur. Certè si vnumquemque nostrum erga cætera omnia rectè affectum esse, omninò necessarium est, qui erga DEVM Opt. Max. sese convenienter gerit, vt debet, pietatem profectò omnes Virtutes continere, omniumque esse Virtutum fundamentum statuere oportet. Enim verò qui de DEO quidem magnificè sentit, & optimè existimat (quod est pietatis exordium) atque unum esse Regnatorem omnium DEVM, & legislatorem, atque arbitrum & inspectorem operum, cui nihil clausum est, quique interest animis nostris, & cogitationibus medijs intervenit, nec non iudicem acerrimum & vindicem sincerè & constanter credit congruenter huic Metelli Numidici Censoris Romani orationi, Dij immortales plurimùm possunt, sed non plus velle debent, quàm Parentes: at parentes, si pergant liberi errare, bonis exhæredant, quid ergò nos à Dijs immortalibus diutius expectemus, nisi malis rationibus finem facimus? Ipsdem DEOS propitios esse, æquum est, qui sibi adversarij non sunt: Dij immortales Virtutem approbare, non adhibere debent, eundem porrò DEVM ut maximum veneratur. & iustissimum, optimum atque benignissimum, vnaque opulentissimum, quem nulla in dando satietas capiat, cuiusque immensam largitatem & inexhaustam liberalitatem nulla penuria sequatur, amat & colit: in se-

ipsum autem convertens animum, sese ne pili quidem facit, & cæteris inferiorem putat creaturis, inertemq; & impotentem, sed DEI tamen beneficio immortalitatis, & magnæ capacem felicitatis: is profectò (ita me DEVS amet) si sapit pro virili ad Virtutem atque honestatem ceu tutum felicitatis callem, omni studio nititur, DEIQVE nutui & præcepto morigerum sese præstat, totumque tradit, atque res suas omnes in eius bonitate collocat, eundem pura, integra, incorrupta & mente, & voce venerari semper studet, idemque ex animo & in animo ei preces, laudes & grates (quas potest maximas) perpetuò concipit, denique summa claritate, ut benignissimum Parentem complectitur: quin etiam si quæ ipse divinitus accipit infortunia, eorum in se culpam vltro rejicit, aut verò correctionem divinam cum benevolentia & salute sua conjunctam interpretatur, & æquo perfert animo.

Dij proniores sunt in eos, qui maximè illos colunt. Quæ si ita sunt, pietatem profectò in DEVM reliquarum Virtutum radicem esse; certè absque pietate virtutis umbram duntaxat, non veram & solidam Virtutem nunquam nos consequi posse, fateri est necesse. Atqui quoniam Reges & Principes, & Rerum-publicarum moderatores illustre quidem, sed amplum & arduum munus sustinent, ad quod cum laude fungendum multis Virtutibus, variaque prudentia instructi accedant oportet, omni autem rei DEVM autorem superponere par est, monito sapientis poëte:

pietas

pietas sanè Regibus & Principibus inprimis, & omnino necessaria est ad dignitatem suam, cum munere tot officiorum devinctam, tuendam.

Quod enim per DEVM immortalem ad universam quandam multitudinem inquietam, discordem, turbidam, leniter redigendam sub comune quoddam obedientiæ jugum Religione potentius frenum?

Religione vita constat, omnesque religione moventur & DEOS patrios, quos à majoribus acceperunt, colendos sibi diligenter & retinendos arbitrantur. Hæc est namque hominum mentibus insita doctrina, mentem solutam quandam & liberam, segregatam ab omni concretione mortali, omnia sentientem & moventem, ipsamque præditam motu sempiterno, omnia habentem, omnia tribuentem, beneficia gratis dantem, hunc mundum, quantus, quantus est, regere & moderari, & consilijs mentibusque hominum ac gestis præesse.

Est profectò DEVS, qui quæ nos gerimus, audit & videt. Prope est à te DEVS, tecum est: intus est. Ita dico Lucili, sacer intra nos Spiritus sedet, malorum bonorumque nostrorum observator & custos, & cuius lege immobilis rerum humanarum ordo fertur, ex quo suspensa sunt omnia, & à quo sunt omnes causæ causarum. ----- condita pergunt Ordine cuncta suo, rerumque à Principe cursu Fixa manent.

Deniq; si pietas est fulcrum & crepido, cui firmiter insistere debeat simulacrum hoc regni, atque religione salva Resp. stat, floretq;, neglecta autē & prolapsa, trahit

dem
mq;
tali-
(ita
que
stu-
rum
nes
, in-
det,
es &
de-
tem
ac-
aut
&
ber-
co-
re-
eta-
am
ne-
m-
m-
au-
tia
M
ete:
tas

trahit secum Rempub: , & providentiâ divinâ & numine stant florentque & nituntur regna, atque nihil rerum mortalium tam instabile ac fluxum est, quàm fama potentia, non suavi nixæ; efficitur profectò, tum ad tutelam, tum ad salutem publicam, pietatem à rege & principe, & à suis subditis, summa cum cura coli debere. Quamobrem sapienter Diogenes Pythagoricus, tria in legitimo Rege requirebat, scilicet, ut belli dux esset, ut Iudex, ut Sacerdos: Ex quo etiam plerique veterum hæc duo munera coniunxerunt, Sacerdotium & regnum. Hoc pacto Amadeus Sabaudus, factus est Papa Romanus Felix V. dictus 1439.

Quoniam verò pietas non solum in sensu seu cognitione DEI parentis viget, sed in eius, quod DEI est, DEO agnito, retributione, quæ SANCTITAS dicitur, nec non eius, quod DEO redditum est, per assiduum meditationem, junctaque opera cum DEO ipso indissolubili religatione seu religione: primus est Deorum cultus, DEOS credere, deinde reddere illis majestatem suam, reddere bonitatem, sine qua nulla majestas est: satis DEOS coluit, qui illos imitatus est: videamus, si placet, quanta fuerit in Serenissimo Rege nostro Pietas & rectus de DEO sensus, si quidem prius est DEVM scire, consequens colere.

I. Principio quoniam religionis fundamentum est fides, (quæ ex auditu) Catholica, & Apostolica; Serenissimus Rex noster hanc sincerè coluit & professus est, L. I. (de summa Trinitate & fide Cathol. ex Edicto ad populum urbis Constant. Imp. Gratiani, Valentini, & Theodosij: cunctos populos, quos Clementie nostræ

7
nostræ regit imperium, in tali volumus religione ver-
sari quam D. Petrum Apostolum tradidisse Romanis,
religio usque adhuc ab ipso insinuata declarat quam-
que Pontificem Damasum sequi claret, & Petrum,
Alexandriæ Episcopum, virum Apostolicæ Sanctita-
tis: hoc est, ut secundum Apostolicam disciplinam,
Evangelicamque doctrinam Patris & Filij, & Spiritus
S. unam Deitatem sub pari majestate, & sub pia Tri-
nitate credamus Hanc legem sequentes Christiano-
rum Catholicorum nomen jubemus amplecti.

Hanc legem Imperatores Christiani è Basilio
Magno hauserunt, cuius verba, homilia 5. super Psal.
28. hæc sunt; Omnis item, qui de divinis pro deo
edisserit, sic ut nusquam deerret, qui nunquam exci-
dat à recta notione, quæ de Patre tenenda est, de divi-
nitate unigeniti, & de Spiritus S. majestate, sanè hic
affert Domino gloriam & honorem.

Ille est verus & germanus Catholicus, qui Veri-
tatem DEI, qui Ecclesiam, qui Christi corpus diligit,
qui divinæ religioni, qui Catholicæ fidei nihil propo-
nit, non hominis cujuscumque autoritatem, non amo-
rem, non ingenium, non eloquentiam, non philoso-
phiam, sed hæc cuncta despiciens & in fide fixus & sta-
bilis permanens quicquid universaliter antiquitus Ec-
clesiam Catholicam tenuisse cognoverit, id solum sibi
tuendum credendumque decernit: quicquid verò ab
aliquo deinceps uno, præter omnes, vel contra omnes
sanctos, novum & inauditum subinduci senserit, id
non ad religionem, sed ad tentationem potius intelli-
gat pertinere, testimonio Vincentij Lerinensis de
præscriptionibus adversus Hæreses.

B

Fides

S. Brigita l. 4.
p. 260. qui-
cunq; fidem
habet Petri,
Petrus dici
potest.

Fides apud nos, inquit Basilius Magnus epist. 66. editionis Antwerp. fol 449. non alia in Seleucia, alia Constantinopoli, in Zelis alia, & in Lampfaco alia, & alia Romæ. Et quod nunc circumfertur fidei Symbolum, non est à prioribus diversum, sed unum & idem. Sicut enim à Domino accepimus, ita baptizamur; sicut baptizamur, ita credimus; quemadmodum credimus, ita glorificamus.

II.

Ex secundo Articulo Augustanæ Confessionis Serenissimus Rex credidit, Beatissimam Virginem Mariam, gratiosam, quæ gratiam apud DEVM invenit, æquæ in peccato originali conceptam & natam, per fidem in Christum salvatam fuisse, ac alij Sanctifantæque.

Christus apud Nazianz orat. 38. fol. 620. humana omnia, excepto peccato, suscipit, conceptus quidem ex Virgine, animo & corpore à Spiritu S. prius purgata. Sic cum B. Athanasio Fulgentius de incarnatione & gratia Domini nostri Iesu Christi cap. 6. p. 664. Caro quippe Mariæ, quæ in iniquitatibus fuerat humana solennitate concepta, caro fuit utique peccati, quæ filium DEI genuit in similitudinem carnis peccati.

Antoninus part. 3. tit. 24. cap. II §. 3. p. 315. Ipsa S. Brigita revelationem, ut asserit, habuit, Virginem Mariam conceptam sine originali peccato. B. Catharina de Senis, non (ut creditur) minoris sanctitatis, & canonizata, habuit revelationem in Contrarium. Et cum Spiritus Prophetarum non sit contrarius, quia
vnu

à Pio II. fol.
246. actorum
AENEÆ
Silvij.

vnus & idē est, nec sibi cōtrarius, dicere oportet, quòd vna earum habuit revelationem à DEO Propheticam, altera verò somnium & phantasiā, secundum affectum suum. Videatur constitutio Sixti IV. in reuelat. S. Brigittæ lib 6. c. 49. pag 547. pro Dominicanis, contra Franciscanos.

S Augustinus de natura & gratia cap. 36. Excepta Sancta Virgine Maria, de qua propter DEI honorem, nullam prorsus, cum de peccatis agitur, haberi volo quæstionem. Inde enim cognoscimus, quòd ei plus gratiæ collatum fuerit ad vincendum omni ex parte peccatum, quæ concipere & parere meruit illum, quem constat nullum habuisse peccatum. Hac igitur Virgine excepta, si illos omnes Sanctos & Sanctas, cum hîc viverent, interrogare possemus, utrū essent sine peccato, quanta libet fuerint, in hoc corpore excellentia Sanctitatis, una voce clamassent: si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & Veritas in nobis non est.

Quo loco multa tradit Augustinus, inquit Iohannes Capetius in tractatu de Indulgentijs, Infulis excusus ann: 1595. fol. 128. cap. 20. ad rem præsentem pertinentia. Inprimis approbat distinctionem, quam posuimus inter B. Mariam & cæteros Sanctos. Secundò confiterur eam subiectam fuisse concupiscentiæ, ac proinde conceptam in peccato originali. Nam alioqui non egiisset singulari dono gratiæ ad vincendum omni ex parte peccatum. Vbi enim nulla est pugna, nulla speranda est victoria. Si igitur omni ex parte vicit peccatum, pugna ipsi fuit aduersus peccatum,

fiabatque in ea quod in alijs sanctis, ut Caro concupisceret adversus Spiritum, & Spiritus adversus carnem.

August. in fine libri de perfectione justitiæ. Quisquis, ait, fuisse vel esse hominem, vel aliquos homines putat, excepto vno mediatore DEI & hominum, quibus necessaria non fuerit peccatorum remissio, contrarius est divinæ Scripturæ, vbi Apostolus ait, per vnum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt. Et necesse est, ut impia contentione asserat esse posse homines, qui sine mediatore Christo liberante atque salvante sint liberi & salvi à peccato. &c.

Et lib. 2. de peccat. merit, c. 24. & 25. Quod carnis inde (ex Maria) suscepit, aut suscipiendum mundavit, aut suscipiendo. Si in carne Mariæ nihil erat immundum, nihil erat mundandum Lib. 5. contra Iulianum c. 19. dicit corpus Mariæ per concupiscentiam propagatum esse. Et lib. 10. de Genes. ad literam c. 20. dicit corpus Mariæ eodem modo secundum feminalem rationem conceptum & exortum, quo cæterorum hominum.

III.

Ex tertio Articulo statuit Serenissimus Rex cum S. Cyrillo Alexandrino dialogo 6. de S. Trinitate: Sicut natura est Deus, & ex DEO natus, appropriat sibi humana: ita & homo factus, honorem & gloriam DEITATE dignam, veluti propriam habet.

Cum S. Bernhardo to. 1. p. 171. Ea nimirum hostia, sicut sola prodesse potuit, sic SOLA SVFFICIT; nec

nec Christum decuit simul & Petrum, aut Iacobum, vel Iohannem pro salute hominum pati.

Cum S. Ephrem. to. 1. p. 142. tametsi in terra, mil'e annos viveremus, ne pro uno quidem Colapho illi unquam ullo modo, pro ut deceret, reddere æquivalens, dignasque gratias referre possemus.

Cum Michaële Bajo, qui interfuit Concilio Tridentino concludente, unam tantum esse satisfactionem, nempe Christi. Quam sententiam Rutilius Benzoni de anno Iubilæo fol. 224. ut omninò erroneam explosit.

Ex quarto credidit cum S. Chrysofomo serm 7. in Genes. p. 924. scribente, sed consideremus, num labores & rectè facta & fructus exhibuit Latro? ne hoc quidem dici potest, sed nudo verbo prolato, SOLA FIDE exhibita, in paradisum, ante Apostolos insiliit, ut intelligas, non eius improbitatem tantum valuisse, verum Domini benignitatem totum negotium peregrisse. Quid enim Latro dixit? Quid fecit? num jejunavit? num flevit? num se afflixit? num longo tempore poenitentiam exhibuit? nequaquam, sed in ipsa cruce post sententiam, salutem obtinuit. Vide celeritatem à cruce in cælum, à supplicio in salutem.

Cum Brunone Carthusiano in cap. 3 ad Rom. p. 24. Colon. 1611. Verè per fidem excluditur gloriatio tua: nam FIDES SOLA justificat sine omni opere Legis. Et huic loco inferit autoritatem dicens: ego & iusti mecum arbitramur, justificari hominem per SOLAM FIDEM, sine operibus Legis. Licet nulla præcesserint opera Legis, SOLA tamen FIDES SVFFICIT ad hominis justificationem.

B 3

Cum

IV.

V.

Cum Oecumenio in c. 4. Rom. Quid ergò, inquit, nonne habuit Abraham opera? nonne hæc illum justificabant? Absit. Opera siquidem habuit, ut si cum hominibus, qui simul cum eo versabantur, in iudicio collatus, facile justificatus fuisset, illisque antepositus: Verùm ut coram DEO ex suis operibus justificaretur, tanquam dignus & æqualis sese præbens dignitatis cum ea, quæ inde petebatur, beneficentia ac dono, nequaquam fuisset illam assecutus. Vnde igitur dignus factus est? Ex sola fide.

VI
 Parte secunda Conciliationum locorum communium totius S. Scripturæ Seraphinus Cumiranus Feltrensis Minorita fol. 141. Sicut nemo vivit verè, nisi justus & credens: ita nemo justificatur & vivit ex meritis operibus Legis, sed EX SOLA FIDE, quæ per dilectionem operatur. Antwerp. 1558.

V.
 S. Brigita l. 2. c. 56. p. 90. gladius Ecclesie meæ abiectus est, & pro eo assumptus sacculus pecuniæ. p. 91. vnum verbum Clericorū porrigere manum & da pecuniã.

In quinto ministerium Ecclesiasticum probavit, cum M. Alano optimo Viro, de pænitentia scribente: His modis informatum Pastorem decet habere utramque clavem Petri, ut dignè possit ligare solutos, & absolvere ligatos, discernere inter lepram & lepram, inter culpam & culpam. Sed heus prohdolor, prohd summa miseria, legitimæ claves mutatæ sunt in clavas, multiq̃ue Sacerdotes sunt, qui aperienda claudunt, claudenda aperiunt. Isti non sunt janitores poli, sed soli, non janitores superni, sed interni. Isti sunt fures, qui admittunt malos, & portæ inferi prævalebunt adversus eos. Isti mutant claves in clavas, & non à clave dicuntur clavigeri, quia

quia dum clave ligandi & solvendi, indiscretè ligant & solvunt, quasi clava percutiunt.

Quantum thesaurum Pontifex Romanus pro redemptione peccatorum consecutus fuerit, Taxæ sacræ poenitentiaræ Apostolicæ testantur.

Romæ 1512.
per Marcellū
Silber, alias
Franck, in
Campo Flo-
ræ.

Absolutio pro Presbytero, qui coniunctos in gradu prohibito matrimonialiter copulavit, & coram eis celebravit g. 7.

Absolutio pro illo, qui in Ecclesia cognovit mulierem, & alia multa commisit, g. 6.

Absolutio pro eo, qui matrem, sororem, aut aliam confanguineam vel affinem suam, aut commatrem carnaliter cognovit. g. 5.

Absolutio pro illo, qui revelavit confessionem alterius. g. 7.

Absolutio pro illo, qui falsificavit literas Apostolicas. g. 17. vel 18.

Absolutio pro Laico præsentem, qui Abbatem vel alium Presbyterum, minorem Episcopo, monachum vel Clericum interfecit, taxatur. g. 7. 8. vel 9.

Absolutio & dispensatio super homicidio Laicali pro Presbytero, Decano aut Clerico: quando signatur supplicatio per Fiat de speciali, vel de speciali ad cautelam, vel per fiat, sive sit præsens, sive absens, si signetur sine conditione. g. 18. vel 20.

Abso-

Absolutio pro illo, qui interfecit Patrem, matrem, fratrem, sororem, vxorem, aut alium consanguineum, sed Laicum: quia si esset aliquis eorum clericus, teneretur interfectorem visitare Sedem Apostolicam.

VI.

In sexto consentientem habuit Anselmum, in c. 4 Rom. p. 25. ita commentantem: Ergo ex fide justificatus est Abraham, sed si fidem opera non præcesserunt, tamen secuta sunt. Nam qui prius ex fide justificatus est, in conspectu DEI, postea & ex operibus est justificatus etiam in conspectu hominum. Vnde & Iacobus Apostolus in Epistola sua, contra eos, qui nolent bene operari, sed de sola fide præsumebant, ipsius Abrahamæ opera commendavit, dicens: vis autem scire, ô homo inanis, quoniam fides sine operibus otiosa est: Abraham Pater noster, nonne ex operibus justificatus est, offerens Isaacum filium suum super altare. Nec est Iacobus in hac sententia contrarius Paulo dicenti: quia si Abraham ex operibus justificatus est, habet gloriam, sed non apud Patrem, ac per hoc asserenti, quia non ex operibus est justificatus. Uterque enim verum dicit, Paulus quippe commendans justitiam, quæ ex fide est, adversus eos, qui fidem negligentes, gloriabantur de justitia, quæ est ex operibus, dixit Abraham, non esse justificatum ex operibus, sed quæ fidem præcederent. Iacobus autem, ut dictum est, adversus illos, qui percepta fide, torpebant otio, & putabant se per eandem fidem, utpote justificados, posse salvari, etiam si bona opera non haberent, dixit Abrahamum ex operibus esse justificatum, sed quæ
fidem

fidem secuta sunt: & manifestum est enim, eum loqui de operibus, quæ fidem subsequuntur, quia Paulus sine præcedentibus operibus dixit, hominem SOLA FIDE posse justificari.

Bellarminus de justificat. l. 4. c. 18. contendit, Paulum loqui de prima justificatione, qua homo ex impio fit justus: Iacobum de secunda, qua justus, efficitur iustior. Verum enim verò vocabulum justificationis dupliciter usurpatur in scriptura, propriè, & tropicè vel metonymicè: propriè sumpta justificatio est ea, quæ dicitur remissio peccatorum: Tropica justificatio seu modificata, sumitur pro evidentia, pro declaratione & probatione, qua alijs innotescit, nobis esse remissa peccata; sic Iacobo justificari operibus idem est, ac declarari per bona opera, quòd justificati simus. Breviter: S. Iacobus adimit justificationem fidei mortuæ, & assignat eandem operibus, coram mundo: D. Paulus autem, adimit justificationem operibus, & attribuit eandem vivæ fidei, coram DEO.

Vti enim colligere nequeo: qui est humilis, humilietur adhuc: ergò duplex est humilitas, prima & secunda; qui est sapiens, prudens, temperans, fortis, reddator sapientior, prudentior, temperantior, fortior: ergò duplex est sapientia, duplex prudentia, duplex temperantia, duplex fortitudo, prima & secunda, qui est sanatus, sanetur adhuc: ergò duplex est sanitas, prima & secunda: ita neque si dicam, qui est justus, justificetur amplius: ergò duplex est justificatio, prima & secunda.

Opera absq; charitate facta, comparantur carbonibus extinctis. Brigitt. l. 4. c. 81, p. 340.

VII.

Ecclesiam Serenissimus Rex credidit, non tamen credidit in Ecclesiam, imitatione S. Augustini Tom. 10. serm. 131 in expositione symboli: unus enim Dominus, una fides, unum baptisma, unus DEVS Pater omnium, id est, una Catholica, electorum omnium multitudo, per omnia & mundi loca & tempora seculi diffusa, eidem uni DEO Patri subiecta, teste Venerabili Beda, tom. 4. in Cant. l. 5. p. 798.

Quòd Sanctorum cætus, ex recta fide, atq; optima vivendi ratione collectus, Ecclesia sit, inter eos constat, qui sapientiam degustarunt, ex Isidoro Pelusiotâ l. 2. epist. 246.

Cum Cyrillo Alexandrino de Adoratione lib. 1. p. 3. His ornamentis Ecclesia insignis admodum est, cum ornatum habeat spirituale, qui non carnis oculis spectatur, sed intra animum & in corde positus.

Cum VII. Synodo generali fol. 370. editionis Romanæ, aspicio & video Ecclesiam, quæ super Petram, Christum, DEVM nostrum fundata est.

Cum Brunone Carthusiano, de novis in Ecclesia c. 2. p. 52. Totus mundus cælo concluditur, tota Ecclesia Catholica, intra Apostolicæ fidei & doctrinæ terminos continetur. Quicumque extra hos terminos est, profanus & infidelis est. Vbi est fides, illic est Ecclesia: ubi Ecclesia, ibi sacerdos: ubi sacerdos, ibi baptisma: ubi baptisma, ibi Christianus, testimonio Chrysostomi in opere imperfecto p. 798. hom. 6. Ecclesia quidem dicitur, propterea quòd evocentur omnes: Catholica verò, quòd per totum mundum diffusa sit, referente S. Athanasio tom 2. p. 329. quæst. 36.

Cum

Cum Theodoretto lib. i. Hist. Eccles. c. 4. p. ii. confitetur, vnam, solam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam, quæ sicut nunquam expugnari potest, etiamsi totus mundus eam oppugnare instituat: sic omnem impiam hæreticorum incurSIONem evincit ac profligat, quando quidem eius Dominus nos efficit satis animosos, dum clamat, confidite, ego vici mundum.

De malis ministris pronunciavit Serenissimus Rex, quod olim S. Nazianzenus orat. 40. fol. 656.

Sint duo annuli, alter aureus, alter ferreus, atque ambo eandem Imperatoris imaginem insculptam habeant ac deinde ceram imprimant: quid tandem hoc signum ab illo signo differet? Nihil. Materiam in cera intenosce, quamlibet singulari solertia sis: dic utrum è duobus signis aureo annulo, utrum ferreo expressum sit, quoque modo vnum idemque signum existat: Discrimen enim in materia est, non in signo. Sic tibi quoque omnes, qui baptizandi munere funguntur, idonei habeantur. Quamvis enim alius alium vitæ probitate antecellat, eadē tamen baptismi vis est.

Et S. August. tom. 7. lib. 3. contra Cresconium c. iii. p. 250. Sacramentum non fit melius, cum per meliorem datur, nec deterius, per deteriolem.

Idem de Baptismo l. 4. c. 10. contra Donatistas p. 423 de baptismo non esse cogitandum quis det, sed quid det, aut quis accipiat, sed quid accipiat, aut quis habeat, sed quid habeat.

Neque tamen Sacerdos est creator creatoris sui, quod credunt Romanenses cum Gabriele Biel, lectio-

VIII.

IX.

S. Brigita l. 7.
c. 7. p. 632.
multi Pontifices sunt in inferno.

C 2

n 4

ne 4. in expositione Missæ. Venet. 1576. pag. 21. cum Discipulo de Tempore serm. 3. Sacerdos est altior regibus, felicior Angelis, creator sui creatoris.

X.

Decimi Articuli Veritatem cum Concilio Ephesino credidit in declaratione anathematismi XI. pag. 511. Sanctum & vivificum incruentumq; in Ecclesijs sacrificium peragimus: corpus, quod proponitur, similiter & pretiosum sanguinem, non communis, nobisque similis hominis cuiuspiam esse credentes, sed potius tanquam proprium corpus effectum, & sanguinem etiam Verbi, quod omnia vivificat accipientes.

Cum S. Brigita l. 7. c. 10 p. 636. Christiani habent iam ipsam Veritatem sc: Christum verum DEVM & hominem, IN illo pane benedicto & consecrato.

Marquardus
Leo, Minorita, in catechismo pag. 58. vocat Invocationem Sacramentalem falsam & fictam.

Cum Leone M. serm. 7. de jejuniis septimi mensis p. 204. b. sic mensæ sacre communicare debetis, ut nihil prorsus de Veritate corporis Christi & sanguinis ambigatis. HOC ENIM ORE SVMITVR, QVOD FIDE CREDITVR, & frustra ab illis Amen respondetur, à quibus contra id, quod accipitur, disputatur. Cum Theodoreto, Dial. 1. p. 18. Qui naturale corpus & panem appellavit, & rursus seipsum vitem dixit, is visibilia symbola, corporis & sanguinis appellatione honoravit, NON NATVRAM MVTANS, sed gratiam adiiciens.

Cum B. Irenæo l. 4. fol. 363. Quemadmodum enim qui est à terra panis, percipiens invocationem DEI, jam non communis panis est, sed Eucharistia, ex duabus rebus constans, terrena & cælesti: sic & corpora

pora nostra, percipientia Eucharistiam, jam non sunt corruptibilia, spem resurrectionis habentia.

Cum Ruperto, Abbate Tuitiensi, in Exod. l. 2. c. 10. p. 125. Et ipse per eundem Spiritum S. ut Apostolus ait, obtulit semetipsum hostiam vivam, DEO viventi eodem igne assatur in altari. Operatione namque Spiritus S. panis, corpus, vinum fit sanguis Christi, sed istud non capit humana sapientia. Repellitur ergò illo non tam sapientia, quàm curiositas, dum repetendo dicit: non comedetis ex eo crudum quid, nec coctum aqua, sed tantum assum igni. Crudum namq; comedere, nihil aliud est, nisi quod viderur, aestimare, & coctum aqua comedere est, quomodo sic, velle carnaliter dijudicare: sed comedetis, inquit, assum tantum igni, id totum attribuetis operationi Spiritus Sancti, cuius effectus non est destruere vel corrumpere substantiam, quancumque suos in usus assumit, sed substantiæ bono permanenti, quod erat, invisibiliter adijcere, quod non erat: sicut naturam humanam non destruxit, cum illam operatione sua ex utero Virginis DEVS verbo in unitatem personæ coniunxit: sic substantiam panis & vini secundum exteriorem speciem s. sensibus subactam, non mutat aut destruit, cum eidem Verbo in unitatem Corporis eiusdem, quod in cruce pependit, & sanguis eiusdem, quem de latere suo fudit, ista coniunxit. Item quomodo Verbum à summo demissum, Caro factum est, non mutatum in carnem, sed assumendo carnem: sic panis & vinum utrumq; ab imo sublevatum, fit Corpus Christi & sanguis, non mutatum in carnis saporem sive in

S. Brigita l. 1. c. 47. quod prius fuit panis, fit statim corpus Christi, in rigore formaliter hæc propositio non est vera, substantia panis, fit corpus Christi p. 77. Consalvus Durantus ad hunc locum.

sanguinis horrorem, sed assumendo invisibiliter utriusque, divinæ scilicet & humanæ, quæ est in Christo, immortalis substantiæ Veritatem. Hic est ille Rupertus, Abbas Tuitiensis, qui à B. Maria docile ingenium impetravit, & divinorum intelligentiam, ut refert magnum speculum exemplorum, fol. 563. & Antonius Possevinus tomo 3, apparatus sacri, fol. 154.

Iohannes Hofmeister de Missa pag. 179. b. res ipsa, inquit, clamat, apud Veteres, tam in Græca, quam in Latina Ecclesia, non solum Sacerdotem sacrificantem, sed & reliquos presbyteros, Diaconos, nec non reliquam plebem, aut saltem plebis aliquam partem Communicasse: quod quomodo cessaverit, mirandum est, & ut bonus ille usus in Ecclesiam revocetur, laborandum, imò & à DEO precibus impetrandum est.

XI.

Confessionem privatam Serenissimus Rex in regno suo tulit monitu Chrysoctomi tom. 6. Græcolatino p. 422. Qui homini detegere peccata erubescit, DEO verò cernente facere non erubescit, neque confiteri vult, & pœnitentiam agere, in die illa non coram uno vel duobus, sed universo terrarum orbe spectante, traducetur. Confessio enim peccatorum est testimonium conscientiæ, DEVM timentis.

XII.

Ex Articulo XII. S. Ambrosium secutus est, tom. 5. p. 311. scribentem, pœnitentia præcedit, sequitur gratia: neque pœnitentia ergò sine gratia, neque gratia sine pœnitentia: debet enim pœnitentia prius damna-

Die Kaiß zū
H. Grab ge-
felt der Jüng-
frau Maria
nit. S. Brigit.
l. 4. c. 140. p.
410.

Si aliquam habent voluntatem eundi ad sepulchrum, magis est propter superbiam & cupiditatem pecuniæ, quàm propter amorem & honorem DEI,

damniare peccatum, ut gratia possit abolere. Et qui
semper pecco, semper debeo habere medicinam, eo-
dem asseverante de sacram. l. 4. c. 6. tom. 4.

In Articulo XIII. habet Claudium Espencejum, con-
sistentē in præfat. ad Titū pag. 608. Sunt enim divina
Sacramenta, sed novæ maximè legis, nō signa tantū
vana, vacua, evanida, & veritatis rerum signatarū ex-
pertia, sed divini verbi velut appendices, divinæ gra-
tiæ sigilla aut signacula, DEI erga nos donorum orga-
na, instrumenta & veluti vehicula eadem quæ signifi-
cant & figurant, præsentem (ut ita loquar:) habentia &
ad ea venientibus offerentia, exhibentia, communi-
cantia. Verbi gratia: Baptismum accipis? Quare? ut
corpus lavet? Eadem operâ, aut minori etiam negotio,
ad thermas proficisceris aut Sequanam. Ad Ba-
ptismum igitur accedis, ut spiritu renoveris, quod hic
ait Apostolus, & regenereris. Est ergo Baptismus,
sacrum mysterium, spiritualis renovationis & rege-
nerationis, non solūm significatorium, sed etiam ex-
hibitorium, applicatorium, & suo etiam modo, effe-
ctorium, idque non quâ aqua, aut quia aqua sit, sed
quia Domini DEI verbo, cui annexa est, suo nos reno-
vantis & regenerantis, aqua.

De ordine Ecclesiastico Chrysoptomi verba vsur-
pavit crebris sermonibus, de verbis Esaia hom. 4. p.
874. Sacerdotis est tantum arguere, liberamque præ-
stare admonitionem, non movere arma, non clypeos
vsurpare, non vibrare lanceam, non arcum tendere,
non jacula mittere, sed tantūm arguere ac liberam
præstare admonitionem.

Imò

XIII.

XIV.

Imò & Gregorij Magni lib. 7. epist. indi&. i. p. 223. ad Sabinianum Diaconum. De qua re unum est, quod breviter suggeras Serenissimis Dominis nostris, quia si ego servus eorum, in morte Longobardorum, me miscere voluissem, hodie Longobardorum gens, nec Regem, nec Duces, nec Comites haberet, atque in summa confusione esset divisa. Sed quia DEVM timeo, in mortem cuiuslibet hominis me miscere formido.

Audistis, Petro dictum esse: Tibi dabo Claves: Claves hæ, ait Ioannes Ferus in cap. 16. Matthæi fol. 223. non materiales sunt, sed metaphoricæ, potestatem significant. Potestatem igitur accepit Petrus, non terrenam aliquam, ut possit scilicet dare, auferre, alienare, regna, principatus &c. nec talem potestatem, ut sibi licuerit facere, quicquid libuisset, id quod plerique somniant: sed potestatem accepit ligandi ac solvendi, remittendi peccata, & retinendi, aperiendi & claudendi: neque id prolibito suo, sed tanquam minister, voluntatem Domini perficiens. Aliter enim DEVS, aliter Petrus peccata remittit. Remissio peccatorum DEI solius opus est, per Christum nobis impetrata. Hunc autem thesaurum Apostoli distribuunt per verbum Evangelicum, & Sacramenta, verba annexa: quare fit, ut etiam Apostoli peccata remittere dicantur. Hanc potestatem Petrus accepit, non pro seipso, ut de potestate superbiat, aut lasciviat de dignitate, gloriatur de dispensatione, de spiritualium bonorum administratione, pro temporalibus negotietur, sed totum lucrum ad DEVM reportet, in cuius gloriam refundat,

dat, quicquid habet & operatur. Imò secundum B. Brigitam Sacerdotes PERDIDERUNT CLAVEM, qua miseris deberent aperire cælum. S. Brigita l. 4. c. 132. p. 389.

Romani Pontificis Parasito, Fausto Sabæo Bri-xiano Custodi Bibliothecæ Vaticanæ, Romani Ponti-fices dominantur in terra, in cælo, in mari, in inferno. Lib. I. pag. 145. Romæ an: 1556.

Quid juvat æternas portas septem plice vallo

Arcis inaccessæ jam posuisse Iovem?

Excubias vigiles, tot monstra, tot arma, tot ignes

Fulminis horridis intrepuisse minis.

Roma tamen nõ arma timet, nec mōstra nec ignes,

Sed penetrat vetiti devia & astra poli.

Quodq; magis mirum, Romana Colonia cælum est:

Nunc stygis in barathro jus quoque Roma tenet.

Iam bello, nunc pace potens, tellure, mari jam,

Nunc tellure, mari, cælo, acheronte potest.

[Papa etiam Angelis imperat, teste Roderico, Epi-scopo Zamorensi l. 2. c. 1. p. 49. speculi vitæ humanæ.]

Papirius Massonus in PAVLO IV. fol. 408.

Iesuini, Ignatiani in eo sanè nimium sapientes, quòd se putant cælo vel ipsi quandoque imperaturos.

E' decimo quinto Articulo, Paparum & Mona-chorum fraudes & impostura damnavit, de quibus Henricus Cornelius Agrippa de vanitate scientiarum cap. 64. de arte Lenonia O. ij. Basil. 1531. de Sixto IV. scribens: sed & recentioribus temporibus Sixtus Pon-tifex Maximus, Romæ nobile admodum lupanar ex-

XV.

S. Brigita l. 6.

c. 96. p. 605.

Venite ad

Curiam meã,

& exhaustic-

ris bursas ve-

stras, & in-

D

truxit.

venietis per-
ditionē ani-
marum ve-
strarum, Lib.
4. c. 135. P.
404. Sacer-
dotes dete-
riorēs sunt
Diabolo.

truxit. Leno fuit Imperator ille Heliogabalus, qui domi duas meretricum cohortes aluit, amicisq̄ue & servis exhibuit: jam verò etiam reginarum cæterarumq̄ue principum & Dominarum nonnunquam id curæ est, atque regum matres nonnunquam filiorum suorum lenæ sunt: neque præterea optimates, Magistratusq̄ue id officij abhorrent, quippe lenones olim fuerunt Corinthij Ephesij, Abideni, Cyprij, Babylo- nij, & multi alij magistratus, qui in civitatibus suis lupanaria construunt, foventq̄ue, non nihil ex meretricio quæstu etiam ærario suo accumulantes emolumentum, quod quidem in Italia non rarum est, ubi etiam Romana scorta in singulas hebdomadas, Julium pendunt Pontifici, qui census annuus nonnunquam, viginti millia ducatorum excedit, adeoque Ecclesiæ procerum id munus est, ut unâ cum Ecclesiarum proventibus etiam lenociniorum numerent mercedem. Sic enim ego illos supputantes aliquando audivi: habet, inquierentes, ille duo beneficia, unum curatum aureorum viginti, alterum prioratum ducatorum 40. & tres putanas in Burdollo, quæ reddunt singulis hebdomadibus, Julios 20. Iam verò nihilominus lenones sunt Episcopi illi & officiales, qui censum pro concubinato à Sacerdotibus quotannis extorquent, idq̄ue tam palam, ut apud plebem ipsam in proverbium abierit illa eorum concubinaria exactio, sive lenocinium, quo dicunt, habeat vel non habeat, aureum solvet pro concubina, & habeat, si velit.

Monachus, Climaco, gradu i. p. 22. est ordo & status Angelicus, in corpore materiato & sordido consummatus. & Monachus est castificatum corpus, expiatum

piatum os, animusque divino lumine irradiatus. Gra-
du 4. p. 73. Coenobium est terrestre caelum. Rein Bar-
fuser Monch ist in der Höll. Henric. Sedul. Apolog. l. 2.
c. 9. p. 110. Omnes salvantur, qui moriuntur in ordine,
& sub regula B. Francisci. Hinc quidam frater ductus
ad infernū, nullum fratrem Ordinis nostri ibi invenit.

Nicolaus autem de Clemangijs, de corrupto Ec-
clesiæ statu c. 23. pag. 22. hac de re ita iudicat: Quid aliud
obsecro sunt hoc tempore puellarum Monasteria, nisi
quædam, non dico DEI sanctuaria, sed veneris exe-
cranda prostibula? sed lascivorum & impudicorū ju-
venū ad libidines explendas receptacula, ut idē hodie
sit, puellā velare, quod & publicè ad scortādū exponere.

Petrus Cluniacensis lib. 2. epist. 2. p. 716. Venerabili
Dn. Petro S. Lugdunensis Ecclesiæ Archipræsuli: nōne
de talibus Hieremias lamentari cogitur & dicere: nōne
obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, di-
splosi sunt lapides sanctuarij, & in capite omnium pla-
tearū. Et: filij Sion inclyti & amicti auro primo: quan-
do reputati sunt in vasa testea, opus manuū figuli? Hoc
planè ferè de universis provinciæ tibi à DEO commissæ
Monachis ac Monasterijs loquor, qui ut salva gratia bo-
norū, qui inter eos comorantur, dixerim, se dicūt Mo-
nachos esse, & nō sunt, sed sunt Synagoga Satanæ. Quid
enim illi sibi de Monacho præter nomē & habitū vendi-
cant? Vbi enim in eis vel est, vel apparet Monachi humi-
litas? ubi charitas? ubi illa, quæ beatos facit paupertas.

Franciscus Spinula lib. 3. epigram. p. 85. in sensum
contrarium recurrens.

Progenies bona sunt Monachi non, noxia curant

Turpia devitant non malè conveniunt.

D 2

Anno

S. Brigita l. 4.
c. 71. p. 316.
acceptior est
mihi coniu-
gata, humilis
& devota,
quàm Virgo
superba &
impudica, æ-
qualis meriti
esse possunt
coniugata &
Virgo.

Venetijs

1563.

Vt figulus
 figulum, sic
 Monachus
 Monachum.

Anno 1505. edita est Venetijs, Antiminorica,
 contra Ioannem Perinum, Doctorem Parisiensem,
 Franciscanum, à Reverendo S. Theologiae Doctore
 Clarissimo M. Petro de Cruce Hispano Portugallico,
 pag. 31. scribente: ad regulæ enim Francisci observantiã
 strictissimam requiritur ardens focus Spiritus S. ex
 quo proveniret 10 præceptorum Decalogi observan-
 tia, septem capitalium peccatorum, cum suis ramis
 declinatio, 14 operum misericordiæ adimpletio,
 quinque sensuum exteriorum refrænatio, & quinque
 interiorum in bonis applicatio, appetitus sensitivi re-
 bellionis sedatio, atque rationi obeditio, trium voto-
 rum regulæ mentalis, cum exhibitione operis, non
 verbalis observantia &c. sed observantiæ eorum signa
 efficacia non sunt tunica vilis, chorda grossa, zoculi
 sive soleæ pedum &c. verum ardens DEI & proximi
 charitas, quæ non quærit quæ sua sunt, sed quæ Iesu
 Christi, cuiusmodi sunt, non detrahere de prælati-
 Ordinis, & suis fratribus, nec eos in desperationem
 mittere, de suis locis expellendo, locaque illa subin-
 trando. Contraria verò si in vobis experientia cogno-
 scuntur, minimè in charitate DEI esse censebimini:
 & per consequens non de stricta observantia, & sic
 non distincti ab alijs per verum nomen observantiæ,
 nec per mortuos suscitare, nec cæcos illuminare, fe-
 bresque curare &c. sed tantum per apparentem justi-
 tiam, & hominem exteriorem honestum, quod etiam
 malis cõvenire potest, quod quanto sit deterius publi-
 canis, patet Hieronymi sententia, cum dicit, simulata
 sanctitas, duplex est iniquitas.

Pag.

Pag. 35. Patres vestri à Vera obedientia Prælato-
rum Ordinis discesserunt.

Pag. 36. ita Perinus argumentur, sancti justi, in-
nocentes & de stricta observantia, non debent subesse,
nec obedire Prælatis peccatoribus notorijs. Sed mi-
nistri religionis sunt notorij peccatores; nos autem
innocentes: igitur.

Pag. 39. imò in Insulis da Madera sub rege Portu-
gallia nostris diebus XIII. de vestra secta, peccato su-
perstitionis graviter peccaverunt, quando caput 12.
illorum, finxit se Christum, & post suam mortem re-
suscitandum.

Pag. 49. b. Hæc regula Francisci est inobservabi-
lis. Hæc regula Francisci est à DEO inspirata, à Fran-
cisco impetrata, & à Papa confirmata. Igitur DEVS,
Franciscus & Papa voluerunt artare fratres ad regu-
lam, quæ aliquando foret impossibilis observari &c.
& tamen consequens falsum.

Anno 1250. Guilielmus de S. Amore scripto
libro persuadere conatus est hominem non posse sal-
vari in ordine mendicantium Monachorum.

B. Franciscus surgens de oratione, venit ad fra-
tresturbatissimus, dicens: Ego vellem, quòd istum
habitum non invenissem. Dominus enim mihi re-
velavit, quòd de Ordine meo exhibit Antichristus, &
secta eius.

Christus in revelationibus S. Brigita I. 4. c. 133.
pag. 401. ita loquitur: Si voluissem, potuissem bene
elegisse Angelum aliquem ad tale officium, sed tan-
tùm dilexi Sacerdotes, ut eis tantum honorem con-

Antichristus
erit Mona-
chus Franci-
scanus. Ergò
non Iudæus.

Quo ariete
tota fabula
de Antichri-
sto Iudaico,
& vtopico
prostermitur.

D 3 cede

Pag.

cederem, & constitui eos, ut starent ante me, quasi in septem ordinibus: deberent enim esse patientes quasi oves, stabiles quasi murus boni fundamenti: animosi, quasi milites, sapientes quasi serpentes, pudici quasi virgo, mundi quasi Angelus, ardentis amore, quasi sponsa & cubile viri sui. Nunc autem averterunt se pessimè: sunt enim feri, quasi lupi rapaces, qui in fame & cupiditate sua nulli cedunt, nulli deferunt honorem, nulli erubescunt. Secundò instabiles, quasi lapis in muro infirmo, quia diffidunt de Fundamento, id est, de DEO, quod non possit eis dare necessaria, vel non velit sustentare eos. Tertiò sunt in tenebris quasi fures, ambulantes in tenebris vitiorum, nec sunt audaces quasi milites ad pugnandum pro honore DEI, vel ad aggrediendum opus virile. Quartò stant quasi asinus, qui caput inclinat ad terram: sic ipsi stolidi & insipientes, semper terrena meditantur, & presentia, nunquam futura. Quintò impudici sunt, quasi meretrices, procedunt ad me in habitu meretricio, omnia membra habent ad luxuriandum. Sextò sunt quasi pice deformiter maculati, omnes qui accedunt ad eos, deturpantur. Septimò sunt abominabiles, quasi vomitus, & levius & melius esset mihi accedere ad vomitum, quàm ad delectationem habendam cum eis; ita autem abominabiles sunt, ut omnis exercitus cæli abominetur eos.

Lib. 1. cap. 47. p. 76. Sacerdotes sunt proditores mei.

S. Brigita l. 6. c. 109. p. 611. DEO est acceptius, in mundo justè vivere & laborare manibus, quàm in Eremito vel religione stare, sine DEI charitate.

Ex

Ex Articulo XVI. statuit Serenissimus, Reges & Imperatores à DEO constitui, non à Diabolo, uti quondam contendit Gregorius VII. lib. 8. epist. 21. fol. 1262. tomi tertij Conciliorum parte alterâ, ad Herimetensem Episcopum Metensem. Quis nesciat, inquit, Reges & Duces, ab ijs habuisse principium, qui DEVM ignorant, superbiâ, rapinis, perfidiâ, homicidijs, postremò universis penè sceleribus mundi principe, Diabolo videlicet agitante, super pares scilicet homines dominari, cæcâ cupiditate & intolerabili præsumptione affectaverunt?

Romanus Pontifex, ait Liber Ceremoniarum l. 3. c. 1. p. 120. nemini omninò mortalium reverentiam facit, assurgendo manifeste, aut caput inclinando, seu detegendo.

Quanquam verò Serenissimus Rex XVII. Articulum firmiter credidit, tamen Reginae Sveciæ S. Brigittæ, Canonizatæ à Bonifacio IX. à Martino V. & in Concilio Basileensi à Gregorio XI. ab Urbano VI. non contradixit, quæ ipsa ante consummationem mundi, de Romanæ Ecclesiæ statu prædixit.

Revelat. lib. 4. c. 5. fol. 238. insuper dico tibi, quòd Civitas ista Roma, civitas erat pugilum, cuius plateæ stratae auro & argento, nunc autem lapides eius Saphyrei versi sunt in lutum, habitatores eius paucissimi, quorum oculus dexter erutus est, dextra manus abscissa, bufonesque & viperæ habitant cum eis &c.

Lib. 4. c. 10. p. 249. Verè habitatores Romæ hæc omnia mihi faciunt, & certissimè verbis & operibus hæc ostēdūt. Verba & opera mea (Christi) pro nihilo reputantes, mihiq; & matri meæ & sanctis meis in joco & serio

XVI.

XVII.

Adam Tanner tom. 2. p. 749.

Ex

JVX serio, in lætitia & ira maledicentes, & contumelias pro gratiarum actionibus efferentes, illi quidem non vivunt juxta consuetudinem Christianorum, sicut sancta Ecclesia præcipit, quia majorem charitatem non habent ad me, quàm Dæmones, qui magis misérias suas sustinere volunt, quàm me videre, mihiq̄ue in perenni gloria adhærere.

JVX Lib. 4. c. 33. pag. 271. Inter alias collationes intimetur Domino Papæ, quàm flebilis est status urbis, quæ quondam felix extitit & corporaliter & spiritualiter, sed nunc infelix est & corporaliter & spiritualiter. Corporaliter quidem, quia eius seculares Principes, qui eius defensores esse deberent, facti sunt ei sævissimi raptores. Et ideò domus eius destructæ sunt, & multæ Ecclesiæ penitus desolatæ. In quibus ossa benedicta Sanctorum continentur, quæ gloriosis miraculis coruscant, quorum animæ in rego DEI sublimiter coronantur. Templâ etiam ipsorum tectis destructis, & claufuris ablatis, in latrinas mutata sunt hominis canum, & bestiarum. Spiritualiter verò infelix est urbs ista, quia multæ constitutiones, quas Sancti Papæ ex infusione Spiritus S. ad DEI laudem & animarum salutem in Ecclesia statuerunt, jam deletæ sunt. Pro quibus proh dolor, multæ novæ abusiones, ex maligni Spiritus infusione, ad DEI irreverentiam & animarum perditionem sunt assumptæ.

Pag. 273. Igitur Domine, non miremini, si nominavi Romam urbem infelicem pro talibus abusionibus & multis alijs Ecclesiasticis statutis graviter contrarijs. Quare timendum est, **CATHOLICAM FIDEM**

DEM IN BREVI DEPERIRE, nisi talis venerit, qui Notetur vāg
 DEVM super omnia, & proximum suum, sicut sci- ticinium S.
 pfum diligat, fide non fictā, omnes abusiones abolen- Brigita.
 do. [B. Lutherus Romanam Ecclesiam chasoph cha-
 saphah, nudando nudavit.]

Lib. 4. c. 57. p. 292. Mater loquitur; Roma est quasi
 ager, super quem Zizania excrevit: ideo prius debet
 arari cum iugo boum. Roma debet mundari ferro,
 igni & aratro.

Indulgentias Ecclesiae Romanae Serenissimus
 Rex nihil fecit, de quibus extat liber Germanicè ex-
 cusus in ipsa urbe Roma, anno 1500. tempore Alexan-
 dri VI. cuius hæc sunt verba, litera C iij. b. Item der
 H. Bapst Gregorius hat die Kirch (Iohan: Lateran) an-
 der mal geweicht / nach dem als sie verbrennt vnd gebrochen
 ward / von den Arrian vnd Kettern: vnd er gab so vil Tag
 Ablass zu der Kirchen / als es drey Tag vnd Nacht Tropffen
 regnet / Vnd es geraw ihn / das er so tieff in den Schrin der
 Barmhertzigkeit gegriffen hat / da erschein ihm der HERR
 Iesus vnd sprach: nicht laß dich gerewen / Gregori, gib
 mehr / ich erlaub dir / wann vil Volcks bedarff der Gnaden:
 vnd Gregorius bestetiget allen Ablass der Kirchen.

Hæc Indulgentias Ecclesiae Lateranensis, in
 Compendio privilegiorum Fratrum Minorum, quod
 anno 1532. Venetijs edidit F. Alphonsus de Casarru-
 bios Hispanus, Provinciae S. Jacobi, & Francisco de
 Angelis, Generali ministro totius Seraphici Ordinis
 Minorum dedicavit, pag. 118. b. ita describit: Item
 Bonifacius dixit: Indulgentiae Ecclesiae Lateranensis
 numerari non possunt, nisi à Solo DEO, & ego omnes
 illas confirmo.

E

Idolo-

Idololatriam Agni cerei Pontificalis Serenissimus Rex repudicavit. Sacrarum ceremoniarum lib. I. cap. vlt. fol. 39. editionis Venetæ, excusæ anno 1516. Legimus Urbanum V. Pont. Max. misisse ad Imperatorem Græcorum tres **AGNVS DEI** cum versibus infra scriptis.

Balsamus & munda cera cum Chrysmatis unda
 Conficiunt Agnum: quod munus do tibi magnū
 Fonte velut natum per mystica significatum.
 Fulgura de sursum depellit, omne malignum
 Peccatū frangit, **VT CHRISTI SANGVIS:** & angit,
 Prægnans servatur, simul & partus liberatur.
 Dona defert dignis, Virtutem destruet ignis
 Portatus mundæ de fluctibus eripit undæ.

Multitudinem Missarum in exequijs Serenissimus Rex rejecit. Liber I. ceremoniarum sacrarum cap. 2. pag. 67. refert, mortuo Pontifici, spatio novem dierum, ultra quingentas Missas celebrari: verba hæc sunt: fiunt largè Eleemosynæ pro anima Pontificis, religiosis viris & mulieribus per Camerarium & thesaurarium, & maximè si camera est dives. In prima die exequiarum leguntur ducentæ Missæ cum eleemosyna. Missam cantabit prior Episcoporum Cardinalium, fit sermo de laudibus Pontificis, & in fine fiunt absolutiones, ut in exequijs Cardinalium scriptum est. Accendantur eodem die intorticia multa circum circa in Ecclesia, & candelæ supra castrum doloris, & idem fit in die nono. Missam tunc cantat Subprior Episcoporum Cardinalium. Intra novem
 nam

nam quotidie aliquis Cardinalium celebrat, incipiendo à Senioribus post Subpriorem Episcoporum, & leguntur centum Missæ.

Idem liber Ceremoniarum l. 2. c. 34. fol. 117. asserit, hodie esse abolitum pro defunctis Papis & Cardinalibus orare.

Chiliastarum errorem Serenissimus Rex impro-
bavit cum S. Hieronymo in Esa. c. 65 lib. 18. p. 214. Apocalypsin Ioannis, si juxta literam accipimus, judaizandum est: si spiritualiter, ut scripta est, differimus, multorum veterum videbimur opinionibus contraire: Latinorum. Tertulliani, Lactantij: Græcorum, ut cæteros prætermittam, Irenæi tantum Lugdunensis Episcopi, faciam mentionem, adversum quem vir eloquentissimus Dionysius Alexandrinæ Ecclesiæ Pontifex, elegantem scribit librum, irridens mille annorum fabulam, & auream atque gemmatam in terris Hierusalem, instaurationem templi, hostiarum sanguinem, otium Sabbati, circumcisionis injuriam, nuptias, partus, liberorum educationem, epularum delicias, & cunctarum gentium servitutem: rursusque bella, exercitus ac triumphos, & superatorum neces, mortemque centenarij peccatoris.

In cap. 14. Zachariæ p. 270. Extructionem urbis Hierusalem & aquarum egressum de medio eius, quæ ad utrumque defluant mare, Iudæi & Christiani Iudai-
zantes, ultimo sibi tempore repromittunt, quando rursus exercenda circumcisio sit, & immolandæ victimæ, & omnia Legis præcepta servanda; ut non Iudæi Christiani, sed Christiani Iudæi fiant.

E 2

Deci-

IIIVX

Hieron.
Tom. 4.

Tom. 5.

XVIII.

Decimi octavi Articuli Veritatem è Fulgentio depromsit de incarnat. c. 19. p. 410. Ex quo primus homo naturam suam voluntariè vitiavit, atque oppressit infirmitas, nisi divinæ gratiæ medicamento præventum in unoquoque homine sanetur atque adjuvetur liberum indefinenter arbitrium, est quidem liberum, non tamen bonum, est liberum, non tamen rectum, est liberum, non tamen sanum, est liberum, non tamen justum.

Ex Arnobio in conflictu Serapionis p. 563. Liberum arbitrium & defendo & teneo sed intra metas suas clausum, & finibus suis limitibusque distinctum. Et: Hoc quod illum à peccato facere liberum potuit, in primi hominis prævaricatione PERIIT, unde creaturam suam creator ad hanc recuperationem prævenire potuit, ut quia jam suis viribus liberari à peccato non poterat, DEI gratia liberaretur. Unde etiam infirmitates nostræ Salvatoris Domini nomen impoferunt: captivitas nostra, Redemptorem: miseriam nostræ, misericordem: servitus Liberatorem.

Tom. 7.

Cum S. Augustino, contra duas epistolas Pelagianorum lib. 1. c. 3. p. 586. Sed hæc voluntas, quæ libera est in malis, quia delectatur malis, ideo libera in bonis non est, quia LIBERATA non est. Nec potest homo boni aliquid velle, nisi adjuvetur ab eo, qui malum non potest velle, hoc est gratia DEI, per IESVM Christum, Dominum nostrum.

Cum Fulgentio de Incarnat. c. 18. p. 409. Cum ergo Paulus esset blasphemus & persecutor, & contumeliosus, non ideo est adjutus DEI gratia, quia crede-

re vo-

re voluit, sed, ut credere vellet, donum gratiæ præve-
nientis accepit, quæ in eius voluntate non aliquod
credulitatis initium, sed blasphemiam, sævitiam, con-
tumelias & ignorantiam in incredulitate reperit.

DEVM non esse causam peccati, è Philone didi-
cit, scribente de confusione linguarum p. 245. Quo-
niam multi volentes evadere propria crimina, & de-
bitis pœnis eripi, facinus referunt in DEVM, nullius
mali autorem, sed bonorum omnium. De Profugis
p. 325. Est nævus insanabilis, autorem malorum Deum
dicere: Et quod potest esse convitium gravius, quàm
contendere, non ex nobis mala provenire, sed ex
DEO!

De bonis operibus cum S. Augustino sensit To-
mo X. de verbis Domini secundum Matth. serm. 12.
pag. 37. prius est mutandus homo, ut opera mutantur.
Si enim manet homo in eo, quòd mal^o est, bona opera
habere non potest. Si manet in eo, quòd bonus est,
mala opera habere non potest.

Tom. 4. ad Simplicianum l. 1. quæst. 2. p. 444.
Et multis locis hoc sæpe testatur Fides, gratiam præ-
ponens operibus, non ut opera EXTINGVAT, sed ut
ostendat, non esse opera præcedentia gratiam, sed
consequentia.

Non præcedunt fidem (opera), quæ sequuntur
fidem, ut loquitur Cyrillus Alexandrinus in Sopho-
niam p. 1272.

Deniq; Serenissimus Rex è vigesimo primo Ar-
ticulo & ultimo Augustanæ Confessionis, cum Cyrillo
Alexandrino in Iulianum p. 140. controversiam deci-

E 3

dit;

XIX.

XX.

XXI.

S. Brigit. l. 7.
c. 31. p. 675.
Papa recipit
dubia pro
certis, inquit
Christus.

dit: scribente, Sanctos Martyres neque DEOS esse dicimus, neque adorare consuevimus: laudamus autem eos potius summis honoribus, quòd pro veritate strenuè certarunt, & fidei sinceritatem seruarunt, ita ut & suam animam contempserint, & mortis terroribus valedicentes preualuerint in sumis periculis, tantæq; fuerint fortitudinis, quasi statuas sibi suæ vitæ excitaturi.

Itaque non est indignum, imò etiam necessarium eos, qui tam claris operibus gloriosi sunt, perpetuis honorari laudibus.

Proinde etiam Serenissimus Rex in acie Lizenfi, pro Germaniæ libertate fortiter pugnando, animam suam, non in manus B. Virginis Redemptricis, more psalterij à Bonaventura facti & ficti, sed in manus Christi Redemptoris unicè commendavit.

[S. Brigita l. 1. c. 35. p. 56. sicut Adam & Eva venderunt mundum pro uno pomo: sic Filius meus & EGO REDEMIMVS mundum quasi cum uno corde.]

Si ad DEVM promerendum suffragatore non opus est, sed mente devota, ut loquitur B. Ambrosius tom. 3. in c. 1. ad Rom. p. 244. cur Idololatræ Romani S. Franciscum ita alloquuntur?

Francisce, IESV TYPICE, dux formaq; Minorum,
Per te Christi mirificè sunt gesta & donorum,

Mala, Pater egregie, propelle animorum,

Sedes nobis perpetuas DA REGNI COELORVM.

Habemus itaque Regem Serenissimum Catholicum, Augustanæ Confessioni primæ addictum.

Quæ porro oratio par esse potest amplitudini liberalitatis eius in erogandis elemosynis egentibus

cuius-

cuiuscunq; sexus & ordinis, & presertim Ecclesiastici, in quibus explendis expensas sumtusque, supra fidem majores ob opportunitatem terræ com meatibus exterarum nationum faciebat? Quid? reliqua omnis eius vita legibus divinis & Ecclesiasticis mirificè consona, animus purus, iusti rectique tenax, & lingua ab omni maledicentia & petulanti dicto, nedum perjurio libera, an non satis testantur, pium Regem ita quidem cogitate loquutum esse & egisse cum DEO, ac si omnes mortales testes adessent: cum hominibus autem ita vixisse, ac si præsentem semper haberet DEVM, omninoque sese gessisse ceu legitimum summi numinis mysten, atque animam, ceu templum sanctum quoddam, & affectiones, ceu pias oblationes eidem semper consecrassent: Vnicus DEI cultus est, non esse malum.

Denique (quo ad in se fuit) Sanctitatem coluisse, quæ est affectio sancta in sancto proposito constans, ac firma, quod propositum duplex est, odium sanctum mali, & amor sanctus boni, ex quibus malum quidem nihil est nisi peccatum, & eius occasio: bonum autem nihil est, nisi DEVS, & eius imitatio, cuius imitationis compendium, velle, quod DEVS vult, nolle, quod non vult.

An igitur summum illum Cœli regnatorem, eum Regem deseruisse, aut cœlo exclusum voluisse putamus, quem obsequentem suo Imperio, quoad vixit semper habuisset, quemque tot labores generosissimè fortissimeque suscepisse pro libertate Evangelica, Germanica tuenda, & amplificanda DEI gloria, & sui

Tacit. l. 4.
Liv. l. 5.

& sui nominis cultu, usque ad sanguinem vidisset? Dijs fortioribus adsunt, omnia prospera eveniunt colentibus DEOS. Annon summum illum hominum iudicem & arbitrum pro sua clementia & misericordia summa Regis eius ad suum tribunal sistentis misertum esse, nec summo cum eo iure egisse speramus, quem fide in Christum directa, semper lenem, semper clementem, semper benignum cognovisset?

Quid moramur, pijs Optimi Regis manibus vota nuncupare, & tanquam DEVM Indigetem salutare, æternaque gloria & honore decorare?

Gaudia blanda valete, venite, venite dolores,
Irriget, omnigenas lachryma multa genas.

In falsas mihi lumen utrumque resolvere guttas,
Corque columbino more gemisce meum.

Occubuit Lyzæ, quo vivo vivida virtus,
Quo moriente simul mortua visa fuit:

Et Regum cynosura, magis Mars Marte vel ipso,
Clara cerebrigenæ in palmite gemma Deæ.

Musarum fotor, charitum quoq; fautor & auctor,
Mortem Mars, Pallas, gratia, Musa dole.

Errata.

Fol. 9. linea 22. lege excuso. 22. 24. Verbo. 23, 25.
imposturas. 25, 14. Petrus.

F I N I S.

et? Di
lenti
judi
ordia
ertum
quem
er cle
us vo
utare
lixiv
minio
m in
boup
as,
mulem
sup
fo, os
e. aus
tor, p
mon
misi
tollu
25.

l mu
mstiq
lixiv
misi
D (col
sus
misi

ULB Halle 3
004 821 262

V077

h. 374.

SE

G

AV

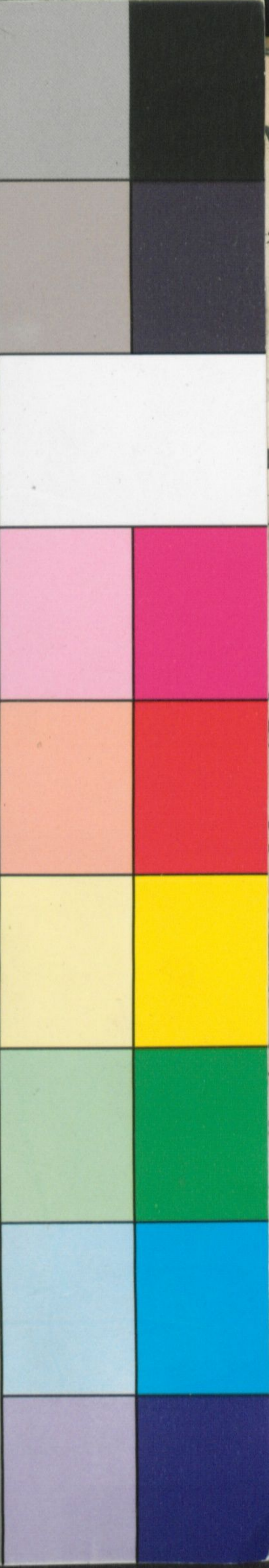
EL

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8

Kodak
LICENSED PRODUCT

KODAK Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2000

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

VS RE

, &c.

OLPHVS,

CVS,

raria, habita

CORVM, IN
AMPLISS.

O, AVGV.

SORE ET
RIO.

XXIV.

LICORVM

torius

tum contriti

V.

